

TITUS
BRANDSMALYCEUM
HAVO • ATHENEUM
GYMNASIUM

EXAMEN REGLEMENT 2020-2021

HAVO 4 - 5
VWO 4 - 5 - 6

Het Hooghuis

kleurt je leven

VOORWOORD

Voor ouders/verzorgers en leerlingen van de eindexamenklassen van Het Hooghuis.

Beste leerlingen, geachte ouder(s)/verzorger(s),

De schoolopleiding van leerlingen op de locaties TBL, Mondriaancollege, Stadion, Heesch en ZuidWest van Het Hooghuis worden afgesloten met een eindexamen.

Dit eindexamen omvat voor bijna alle vakken twee elementen:

- het schoolexamen en
- het centraal examen.

Het centraal examen wordt afgenomen aan het einde van het laatste examenjaar: de vierde klas vmbo, de vijfde klas havo en/of de zesde klas atheneum of gymnasium.

Het schoolexamen bestaat voor ieder vak uit een aantal toetsen, die in de leerjaren drie (voor vmbo) vier, vijf en/of zes kunnen worden afgenomen.

Het Eindexamenbesluit schrijft voor, dat de school iedere examenkandidaat zorgvuldig inlicht over de data van de proeven en de leerstof waarover gevraagd wordt.

Hierbij tref je het Algemeen Examenreglement aan voor alle genoemde locaties van Het Hooghuis. Naast dit algemeen examenreglement is er van iedere locatie een locatie-specifiek-deel betreffende schooleigen afspraken t.a.v. het examen.

Daarnaast is er per locatie voor de daar geboden opleidingen voor ieder vak een PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) vastgesteld. Hierin staat van ieder vak aangegeven hoe het Schoolexamenresultaat tot stand komt. De beoordelingen van de verschillende PTA-onderdelen worden vastgelegd in SomToday en zijn voor kandidaten en ouders/verzorgers daar zichtbaar. Lees dit reglement en PTA grondig door! Het bevat rechten en plichten die de kandidaat bij schoolexamen en centraal examen heeft.

Dit reglement en het PTA voor dit schooljaar is goedgekeurd door de DMR dd. 22 september 2020.

Namens alle medewerkers en de eindexamencommissie wensen wij jullie veel succes bij de voorbereidingen, het schoolexamen en het centraal examen.

Oss, 24 september 2020

Tom Brocks
rector TBL

Jorg van Asseldonk
examensecretaris TBL

Inhoud

Deel I: Algemeen deel	5
Hoofdstuk I Algemene bepalingen	5
Artikel 1 Begripsbepalingen	5
Hoofdstuk II Algemeen deel	8
Artikel 2 Examenreglement	8
Artikel 3 Toelating tot het eindexamen.....	8
Artikel 4 Afnemen eindexamen.....	8
Artikel 5 Indeling eindexamen; profielwerkstuk	8
Artikel 6 Onregelmatigheden	9
Artikel 6a Bezwaar/klacht	10
Artikel 7 Examenprogramma	10
Artikel 8 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten.....	11
Artikel 9 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting.....	11
Hoofdstuk III De examencommissie	11
Artikel 9a Taken en bevoegdheden van de examencommissie	11
Artikel 9b Benoeming en samenstelling van de examencommissie	12
Hoofdstuk IV Het schoolexamen	12
Artikel 10 Schoolexamen.....	12
Artikel 10a Toegestane zaken examenlokaal	12
Artikel 10b Herkansingsregeling Schoolexamen.....	13
Artikel 11 Mededeling beoordeling schoolexamen.....	13
Artikel 12 Beoordeling schoolexamen.....	13
Artikel 13 Herexamen schoolexamen vmbo.....	13
Artikel 14 Examendossier.....	14
Hoofdstuk V Het centraal examen	14
Artikel 15 Tijdvakken en afneming centraal examen.....	14
Artikel 15a Centraal examen in eerder leerjaar.....	14
Artikel 16 Opgave kandidaten centraal examen	15
Artikel 17 Regels omtrent het centraal examen	15
Artikel 18 Beoordeling centraal examen	15
Artikel 19 Beoordeling centraal examen cspe.....	16
Artikel 20 Vaststelling score en cijfer centraal examen	16
Artikel 21 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	16
Artikel 22 Verhinderung centraal examen	16
Hoofdstuk VI Uitslag, herkansing en diplomering	17
Artikel 23 Eindcijfer eindexamen	17
Artikel 24 Vaststelling uitslag	17
Artikel 25 Uitslag eindexamen leerwegen vmbo	17
Artikel 25a Uitslag eindexamen vwo en havo	18
Artikel 25b Voorschriften cum laude	19
Artikel 26 Herkansing centraal examen	20

Artikel 26a	Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	21
Artikel 27	Diploma en cijferlijst.....	21
Artikel 27a	Atheneumdiploma aan een gymnasium.....	23
Artikel 27b	Voorlopige cijferlijst.....	23
Artikel 28	Certificaat	23
Artikel 29	Duplicaten en afgifte verklaringen.....	24
Hoofdstuk VII	Overige bepalingen	24
Artikel 30	Afwijking wijze van examineren	24
Artikel 31	Gegevensverstrekking	25
Artikel 32	Bewaren examenwerk	25
Artikel 33	Afwijkende inrichting examen	25
Artikel 34	Spreiding voltooiing eindexamen	25
Hoofdstuk VIII	Slotbepalingen.....	26
Artikel 35	Onvoorziene omstandigheden	26
Artikel 36	Vaststelling examenreglement.....	26
Deel II: Schoolspecifiek deel.....		27

Examenreglement Het Hooghuis schooljaar 2020-2021

Deel I: Algemeen deel

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

de Wet	de Wet op het voortgezet onderwijs;
Onze Minister	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
inspectie	de inspectie bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;
College van Bestuur	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
eindverantwoordelijk schoolleider	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school;
schoolleider	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school) en/of een directeur onderwijs;
secretaris van het eindexamen	het personeelslid dat belast is met de organisatie van het examen;
Schoolleidersstatuut	statuut als bedoeld in artikel 32c Wet op het voortgezet onderwijs;
mandaat	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
mavo	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
vbo	voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de Wet op het voortgezet onderwijs;

school	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schooljaar	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
kandidaat	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
examinator	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;
tweede examinator	degene die, naast de examinator, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo;
extra vak	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
gecommitteerde	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit;
leerweg	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet;
vakken	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen; vakken behorende tot de beeldende vorming: tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audio-visuele vorming;
kunstvakken	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
algemene vakken	vakken niet zijnde profielvakken, genoemd in artikel 26h, eerste lid, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O., en niet zijnde beroepsgerichte keuzevakken als bedoeld in artikel 26j van dat besluit;
beroepsgericht keuzevak	beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of artikel 10d, zevende lid, onderdeel b van de wet;
profielwerkstuk:	het in artikel 5 bedoelde profielwerkstuk;
toets	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt;

eindexamen	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamen vmbo	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
deeleindexamen	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
digitale examinering	het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
schoolexamen	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
cspe	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
herkansing	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inhalen	het alsnog afleggen van een eerder gemist examen;
fraude	het op arglistige wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
College voor toetsen en examens	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor toetsen en examens;
examenstof	de aan de kandidaat te stellen eisen;
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs;
Eindexamenbesluit	Eindexamenbesluit VO.

Hoofdstuk II Algemeen deel

Artikel 2 Examenreglement

1. De schoolleider stelt op grond van artikel 31 lid 1 van het Eindexamenbesluit VO voor de school een examenreglement vast aangepast aan de organisatie van de inrichting van het onderwijs en de begeleiding op de school. Het examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen alsmede inhoudelijke bepalingen.
2. Het examenreglement wordt door de schoolleider vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, (digitaal) verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn ook aan hun ouders/verzorgers.

Artikel 3 Toelating tot het eindexamen

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld aan de school eindexamen af te leggen.
3. De schoolleider van een school voor vmbo kan een kandidaat als bedoeld in lid 2, eveneens in de gelegenheid stellen deeleindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van de bbl, de kbl of de gl die de school verzorgt, indien de kandidaat voor een van deze leerwegen is ingeschreven aan een school voor VSO of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 4 Afnemen eindexamen

1. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen of deeleindexamen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.
2. De schoolleider wijst een van de personeelsleden aan tot secretaris van het eindexamen. De secretaris van het eindexamen is tevens secretaris van de deeleindexamens.

Artikel 5 Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen of deeleindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg of de gemengde leerweg, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.
5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
6. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 6 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die (op grond van artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO) afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken.
De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider en aan de inspectie.

Adres van de Commissie van Beroep: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

De Commissie van Beroep bestaat uit de volgende 5 personen:

- mevrouw mr. A.E.W. de Rouw
- de heer W.A. Kok
- de heer mr. R.W.J.T. Schuurman
- de heer ir. J. Brouwer
- mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
  - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
  - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
  - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
  - g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 6a Bezwaar/klacht

1. Een kandidaat kan bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement.
2. Een kandidaat kan binnen tien schooldagen na bekendmaking van de beoordeling van enig deel van het schoolexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de inhoud van dit schoolexamen en/of het resultaat van die beoordeling.
3. Een kandidaat kan binnen vijf schooldagen na deelname aan enig deel van het eindexamen of deeleindexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen of deeleindexamen waardoor de kandidaat zich benadeeld voelt.
4. De schoolleider neemt, nadat partijen zijn gehoord, in deze een beslissing.
5. De schoolleider deelt binnen tien schooldagen na ontvangst van het bezwaar, de beslissing schriftelijk en met redenen omkleed aan de kandidaat mee, tenzij de schoolleider de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen.
6. Indien een kandidaat zich niet kan vinden in de beslissing van de schoolleider, kan de kandidaat zich wenden tot de door het College van Bestuur ingestelde klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege. De klachtencommissie onderzoekt de klacht betreffende de beslissing van de schoolleider en adviseert het College van Bestuur hierover. Het College van Bestuur neemt vervolgens een besluit. Adres klachtencommissie: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

Artikel 7 Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de schoolsoorten en leerwegen, examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak, en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.

2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling of havo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het “eigen” kwalificatieniveau.

Artikel 8 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in extra vakken examen afleggen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van het eindexamen waarop deze extra vakken een aanvulling zijn.

Artikel 9 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. Vóór 1 oktober stelt de schoolleider een examenreglement en programma van toetsing en afsluiting vast dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven:
  - welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
  - de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
  - de wijze waarop de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder begrepen;
  - de wijze van herkansing van het schoolexamen;
  - de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden vóór 1 oktober door de schoolleider toegezonden aan de inspectie en (digitaal) verstrekt aan de kandidaten en voorzover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Hoofdstuk III De examencommissie

Artikel 9a Taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. Een examencommissie heeft ten minste de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. Het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen).
  - b. het vaststellen van nadere richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege.

2. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.
3. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de directeur waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht .
4. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de eindverantwoordelijke schoolleider.

Artikel 9b Benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. De eindverantwoordelijke schoolleider stelt een examencommissie in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten.
2. Het bevoegd gezag draagt er mede door de samenstelling van de examencommissie zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
3. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld. Daarnaast is de examensecretaris q.q. lid van de examencommissie.
4. Leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden worden niet benoemd tot lid van de examencommissie.

Hoofdstuk IV Het schoolexamen

Artikel 10 Schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Bij toepassing van artikel 15, zevende lid, wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk in het vmbo zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider op grond van artikel 103b, tweede lid van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 10a Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en dergelijke behoren daar niet toe, met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen.

De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Artikel 10b Herkansingsregeling Schoolexamen

De Herkansingsregeling Schoolexamen staat per locatie van het Hooghuis uitgewerkt in deel II- Het schooleigen gedeelte- van dit document.

Artikel 11 Mededeling beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de schoolleider op een nader vast te stellen tijdstip aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
  - c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

Artikel 12 Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
5. Onder verwijzing naar artikel 25a, lid 2 wordt het combinatiecijfer in vwo en havo bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: CKV - maatschappijleer - levensbeschouwing - PWS. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.

Artikel 13 Herexamen schoolexamen vmbo

1. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de schoolleider dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 14 Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie cq. twee eindexamenvakken waarin de leerling in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische cq. de gemengde leerweg.

Hoofdstuk V Het centraal examen

Artikel 15 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. De examens in het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. De examens in het derde tijdvak worden aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
4. Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
7. Het College voor toetsen en examens kan voor een toets een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnameperiodes bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.
8. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 15a Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 15, tweede lid, kan de schoolleider een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten-voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 25, vierde lid, en artikel 25a, vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College van toetsen en examens.

5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 16 Opgave kandidaten centraal examen

De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 17 Regels omtrent het centraal examen

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 18 Beoordeling centraal examen

1. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe.
De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. De schoolleider doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school, bedoeld in artikel 36, tweede lid van het Eindexamenbesluit VO toekomen. De directeur stelt deze documenten ter hand aan de gecommitteerde.
3. De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommitteerde werkzaam is.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 19 Beoordeling centraal examen cspe

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinerator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor toetsen en examens gegeven richtlijnen. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor toetsen en examens vastgestelde beoordelingsnormen toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet of een andere examinerator van de school zijn. De tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De schoolleider overhandigt de tweede examinerator daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 18, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De examinerator en de tweede examinerator stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 20 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 21 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor toetsen en examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 22 Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.

2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 30 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mee aan de schoolleider.
5. Indien de schoolleider op grond van artikel 15, zevende lid, zelf de afname-tijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.

Hoofdstuk VI Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 23 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 24 Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 25 of artikel 25a, en voor zover van toepassing artikel 27b.
2. De uitslag luidt "geslaagd" of "afgewezen".
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 25 Uitslag eindexamen leerwegen vmbo

1. De kandidaat die eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;

- 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
- 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald;
  - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma vormen als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d van het Eindexamenbesluit VO. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
  3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
  4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
  5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  6. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet, geslaagd indien:
    - a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
    - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.
- Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25a Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak, dan wel andere hier genoemde vakken, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;

- c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
    - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
    - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

De schoolleider kan aan het combinatiecijfer toevoegen:

- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
  - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
  - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c, van het Eindexamenbesluit VO.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25b Voorschriften cum laude

- 1. Op het diploma vwo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:

- 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
2. Op het diploma havo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
3. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
4. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
    - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, derde lid en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
5. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, vierde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.

Artikel 26   Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 22, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.

- De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 25, vierde lid, of artikel 25a, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
  3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
  4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 24 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
  5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
  6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 26a Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

1. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 27 Diploma en cijferlijst

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst,
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. voor vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
  - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in mavo en vbo,
  - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
    - 1°. de maatschappelijke stage is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
    - 2°. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren;
  - g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid, of artikel 25a, tweede lid, en
  - h. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.

3. Indien een kandidaat in meer vakken examens heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
  - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
    - 1°. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    - 2°. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
    - 3°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 4°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 5°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
  - b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
    - 1°. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    - 2°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit VO of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 4°. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, zevende lid, artikel 24, zevende lid, of artikel 25, zevende lid van het Eindexamenbesluit VO bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 5°. vakken die op grond van artikel 22, achtste lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;

- 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
5. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
6. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
7. De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 25 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo in de theoretische leerweg uit.

Artikel 27a Atheneumdiploma aan een gymnasium

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een kandidaat indien:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
- b. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 21 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
- c. de kandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

Artikel 27b Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de schoolleider hem een voorlopige cijferlijst met de behaalde eindcijfers, voor zover deze niet op grond van artikel 15a, vijfde lid, zijn vervallen. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 34, aflegt.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer en of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 51 van het Eindexamenbesluit.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in artikel 27, eerste lid, is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 28 Certificaat

1. De schoolleider reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
  - b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met "goed" of "voldoende".

2. De schoolleider reikt aan de kandidaat, bedoeld in artikel 3, derde lid, die deeleindexamen vmbo aan een school voor voortgezet onderwijs heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. de leerweg,
  - b. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen,
  - c. het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk, en
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het cijfer dat is bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid.

Artikel 29 Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid, eerste volzin, bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

Hoofdstuk VII Overige bepalingen

Artikel 30 Afwijking wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in het Eindexamenbesluit VO wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit VO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogst zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen tot toestemming tot gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 31 Gegevensverstrekking

1. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers in het voorlaatste leerjaar of direct daaraan voorafgaande leerjaar, voor zover van toepassing, en na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de schoolleider aan de minister van OCW en aan de inspectie een opgave waarop voor alle kandidaten voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. het profiel of de profielen dan wel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
  - b. de vakken waarin examen is afgelegd;
  - c. de cijfers van het schoolexamen alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk in het vwo of havo betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het profielwerkstuk in het vmbo;
  - d. de cijfers van het centraal examen;
  - e. de eindcijfers;
  - f. de uitslag van het eindexamen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 103b, tweede lid, van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de minister van OCW.

Artikel 32 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de schoolleider en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de opgave, zoals bedoeld in artikel 31 wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
4. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 33 Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister van OCW toestaan dat van het Eindexamenbesluit VO wordt afgeweken.

Artikel 34 Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider

- afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 26, eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
  4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt de schoolleider aan Onze Minister een opgave waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 31, onderdelen a tot en met g.
  5. De schoolleider en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 25 of artikel 25a.

Hoofdstuk VIII Slotbepalingen

Artikel 35 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.

Artikel 36 Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad cq. deelraad.

EXAMENREGLEMENT HET HOOGHUIS 2020-2021

Deel II: Schoolspecifiek deel

Examenreglement van Het Hooghuis
locatie Titus Brandsmalyceum te Oss
schooljaar 2020-2021

Hoofdstuk VIII Programma van Toetsing en Afsluiting

In het Programma van Toetsing en Afsluiting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Voortgangstoetsen
- Schoolexamens

In de voor-examenjaren bestaat het PTA uit zowel voortgangstoetsen als schoolexamens. De behaalde resultaten vormen samen het eindrapport. De bevorderingsnormen (zie hoofdstuk 11) zijn van toepassing op deze behaalde resultaten.

In het examenjaar bestaat het PTA uit schoolexamens.

Deelname aan alle toetsen en schoolexamens is verplicht.

In het PTA worden voor de vakken die kunnen worden gevolgd per toets de volgende onderdelen omschreven:

- Inhoud van de toets/schoolexamen
- Welke (sub)domein wordt getoetst
- Welke hulpmiddelen zijn toegestaan
- In welke periode en week de toets/schoolexamen wordt afgenomen.
- Of de toets onderdeel uitmaakt van de toetsweek
- Vorm (schriftelijk, mondeling, theoretisch, praktisch)
- Duur van de toets/schoolexamen (in minuten)
- Wegingsfactor (weging voor het rapport en weging voor het schoolexamen) van de toets.
- In geval van een schoolexamen; of het schoolexamen herkansbaar is.
- Onder welke code de toets/schoolexamen is terug te vinden in SOMtoday.

De PTA's van 4 havo - 5 havo - 4vwo - 5vwo - 6vwo zijn te vinden op Communicatie TBL.
<https://communicatie.hethooghuis.nl/tbl/2019/05/15/examenzaken-bovenbouw/>

Hoofdstuk IX Schoolexamenregelingen

1a. Schoolexamenherkansingsregeling

Opmerkingen vooraf:

Deze regeling is bestemd voor leerlingen die een SE-toets willen herkansen. Volgens onderstaand schema kunnen zij op de vastgestelde tijden de toetsen herkansen onder de volgende voorwaarden:

- Men vraagt een herkansing digitaal aan via een link op Communicatie TBL-herkansingen. Op het digitale inschrijfformulier staat een uiterste inleverdatum en -tijdspij; daarna worden geen aanvragen meer geaccepteerd. Bewaar in je eigen mail de digitale inschrijfbevestiging die je ontvangt! Een leerling die een toets aanvraagt die geen SE-toets blijkt te zijn, mag na de sluitingsdatum geen gewijzigde aanvraag indienen. De verantwoordelijke voor toekenning van aanvragen van herkansingen is de teamleider, niet de docent.
- Debatten in 5 havo of speeches in 6 vwo, handelingsdelen, practica en beoordelingsmomenten van het PWS mogen niet herkanst worden.

- Voor de leerlingen in 4 en 5 havo, 4, 5 en 6 vwo geldt dat elke SE - toets voor herkansing in aanmerking komt, ongeacht het resultaat.
- Wie een herkansing mist (om welke reden dan ook), kan deze niet inhalen.
- Leerlingen die doubleren of zakken hebben ook de gelegenheid een herkansing aan te vragen. De herkansing betreft dan de toetsstof uit het pta van het voorgaande schooljaar.
- in uitzonderlijke gevallen kan afgeweken worden van bovenstaande regels. Dit is ter beoordeling van teamleider, mentor en vakdocent in onderling overleg.

Voor 4 havo

Gedurende het schooljaar 2020-2021 zijn er voor 4 havo geen herkansingen.

Elke leerling mag aan het begin van 5 havo in schooljaar 2021-2022 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets uit 4 havo opnieuw maken, naar keuze.

Uitzondering betreft de SE-toetsen voor de vakken die het onderdeel uitmaken van het combinatiecijfer. De herkansing voor één van deze SE-toetsen vindt plaats aan het einde van 5 havo in schooljaar 2021-2022 (als alle SE-cijfers van de vakken van het combinatie cijfer bekend zijn).

Voor 4 vwo

Gedurende het schooljaar 2020-2021 zijn er voor 4 vwo geen herkansingen.

Elke leerling mag aan het begin van 5 vwo in schooljaar 2021-2022 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets 4 vwo opnieuw maken, naar keuze. Dit betreft alleen de SE-toetsen voor de vakken die onderdeel uit maken van het combinatie cijfer én KCV.

Voor 5 havo

Elke leerling in 5 havo mag in week 44 onder bovenstaande voorwaarden twee SE-toetsen uit 4 havo schooljaar 2019-2020 opnieuw maken (met uitzondering van de vakken CKV-LE)

Elke leerling in 5 havo mag in week 51 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets uit de periode 24 augustus t/m 23 november 2020 opnieuw maken.

Elke leerling in 5 havo mag in week 15 onder bovenstaande voorwaarden maximaal één SE-toets uit de periode 24 november 2020 t/m 2 april 2021 opnieuw maken.

Elke leerling in 5 havo mag in week 15 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets van de vakken uit het combinatiecijfer (CKV-LE-maatschappijleer) uit 4 of 5 havo opnieuw maken.

NB: SE-toetsen die na 2 april 2021 worden gemaakt, zijn NIET herkansbaar.

Voor 5 vwo

Elke leerling in 5 vwo mag in week 37 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets uit 4 vwo opnieuw maken, naar keuze.

Elke leerling mag aan het begin van 6 vwo in schooljaar 2021-2022 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets uit 5 vwo opnieuw maken, naar keuze.

voor 6 vwo

Elke leerling in 6 vwo mag in week 44 onder bovenstaande voorwaarden twee SE-toetsen uit 5 vwo opnieuw maken, naar keuze.

Elke leerling in 6 vwo mag in week 51 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets uit de periode 24 augustus t/m 23 november 2020 opnieuw maken.

Elke leerling in 6 vwo mag in week 15 onder bovenstaande voorwaarden één SE-toets uit de periode 24 november 2020 t/m 2 april 2021 opnieuw maken, naar keuze.

NB: SE-toetsen die na 2 april 2021 worden gemaakt, zijn NIET herkansbaar.

1b. Schoolexameninhaalregeling

Een SE-toets (zowel mondeling als schriftelijk) kan alleen ingehaald worden als:

- Een leerling vooraf ziek is gemeld door zijn/haar ouders bij de teamleider. Bij de ziekmelding MOET worden gemeld dat de leerling een SE-toets gaat missen.

Bij afwezigheid van de teamleider doet de balie een melding naar de teamleider over de absentie;

- Een leerling bijzonder verlof heeft gekregen voor een gebeurtenis die niet op een ander tijdstip kan plaatsvinden (bijv. voor bruiloft of begrafenis).

De leerling is zelf verantwoordelijk voor het inhalen van de SE-toets. En neemt daartoe zelf het initiatief richting zijn docent en/of teamleider.

Wanneer het een toets uit de toetsweek betreft, volgt de leerlingen het inhaalschema dat door de teamleider wordt gepubliceerd op de teampagina van Communicatie TBL.

Verschijnt een leerling niet op het geplande inhaalmoment, dan krijgt hij/zij het cijfer 1.

Als een leerling een SE-toets niet maakt vanwege een afspraak buiten school (bijv. orthodontist, huisarts, tandarts, fysiotherapeut), of anderszins onrechtmatig afwezig was tijdens de SE-toets, dan krijgt de leerling niet de kans om de toets in te halen. Hij/zij krijgt dan het cijfer 1.

Het toekennen van een inhaalbaarheid gebeurt via de teamleider.

Na toekenning van een inhaalbaarheid door de teamleider maakt de leerling zelf een inhaalafpraak met de betreffende vakdocent.

1c. Te laat bij een toets/schoolexamen

Komt een leerling te laat bij een toets dan wel schoolexamen, dan wordt de leerling niet toegelaten en wordt dit beschouwd als onrechtmatig afwezig zijn. Hij/zij krijgt dan het cijfer 1.

De teamleider kan in voorkomende gevallen besluiten de leerling alsnog toe te laten tot de toets/schoolexamen. Dit is aan de beoordeling van de teamleider.

1d. Berekening eindcijfer schoolexamen

Bij het berekenen van het eindcijfer van het schoolexamen van een vak worden alle schoolexamens (SE) uit het PTA meegerekend met inachtneming van de weging van elk afzonderlijk cijfer. Wat betreft de afronding gelden de volgende regels:

- Bij vakken met alleen een schoolexamen (SE) en geen centraal examen (CE) (Wiskunde D, Spaans-elementair, maatschappijleer, levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, culturele en kunstzinnige vorming, en profielwerkstuk, wordt het eindcijfer afgerond tot een heel cijfer. Daarbij wordt een tussentijdse afronding toegepast. Voorbeeld: een gemiddelde van 5,46 wordt afgerond naar 5,5 en vervolgens naar een eindcijfer 6.
- Bij vakken met een schoolexamen én een centraal examen wordt het schoolexamen afgerond tot op één decimaal (dus een leerling met een gemiddelde SE 5,45 gaat met 5,5 het CSE in.) Dit cijfer wordt gemiddeld met het behaalde cijfer van het centraal examen (ook een cijfer met één decimaal). Bij het gemiddelde van deze twee cijfers wordt alleen naar boven afgerond als het eerste decimaal 5 of hoger is. Voorbeeld: 5,4 voor het schoolexamen en 5,5 voor het centraal examen wordt samen 5,45. Dit leidt tot een eindcijfer 5.

2. Regeling omtrent bijzondere schoolexamens

2a. Regeling mondeling afgenomen schoolexamens

Algemeen

Indien een schoolexamen mondeling wordt afgenomen, draagt de docent er zorg voor dat het mondeling examen wordt opgenomen, m.u.v. de speech of het debat Nederlands. De docent draagt er zorg voor dat een opname tenminste drie volledige werkdagen bewaard blijft, gerekend vanaf de eerste dag na dit examen.

De docent maakt een afspraak voor het mondeling schoolexamen met de leerling waarbij de details voor beiden inzichtelijk zijn. De leerling dient vijf minuten vóór aanvang van het examen bij het examenlokaal aanwezig te zijn.

Als een leerling met een geldige reden te laat op het mondeling verschijnt, gaat het mondeling op dat moment niet door. De leerling dient zich daarna bij de teamleider te melden. Als de teamleider van mening is dat een leerling inderdaad een geldige reden had om te laat te komen, wordt er in overleg met de docent een nieuwe afspraak voor het mondeling gemaakt. Als een leerling zonder geldige reden te laat op het mondeling verschijnt, gaat het mondeling niet door. De leerling krijgt dan het cijfer 1.0.

De docent maakt de uitslag uiterlijk bekend nadat de docent het mondeling bij alle leerlingen heeft afgenomen.

Indien een leerling zich niet kan vinden in de beoordeling door de docent, gaat een leerling in gesprek met de docent. Indien dit gesprek niet leidt tot consensus, dan kan tot **maximaal drie werkdagen** na bekendmaking van het cijfer **schriftelijk** bezwaar worden aangetekend bij teamleider van de betreffende leerling.

De teamleider beoordeelt of de klacht van de leerling gegrond is. Zijn beslissing wordt binnen twee weken **schriftelijk** medegedeeld aan leerling, docent én ouders. Indien de klacht gegrond wordt verklaard, beslist de teamleider tot een tweede beoordeling van het (opgenomen) mondeling door een andere docent van hetzelfde vakgebied. In dat laatste geval telt **altijd** de tweede beoordeling. Deze zou dus ook lager kunnen uitvallen dan het oorspronkelijk behaalde cijfer.

Aanvullende regelgeving mondeling schoolexamen Literatuur Nederlands

Het leesdossier bestaat uit acht (havo) of twaalf (vwo) door een docent Nederlands goedgekeurde boeken. Er dient een literatuurlijst (getypt op A4-formaat) met daarop naam van de schrijver, titel van het werk, jaar van eerste uitgave in chronologische volgorde en genre bij de docent te worden ingeleverd. De lijst moet voldoen aan de eisen, zoals die zijn gesteld in het stuk 'Lezen voor het leesdossier'.

De lijst moet uiterlijk vrijdag 29 januari 2021 (week 4) voor 12.00 uur zijn ingeleverd. De docent beoordeelt de lijst. Indien de lijst niet wordt goedgekeurd, moet de leerling de lijst aanpassen. Uiterlijk vrijdag 12 februari 2021 (week 6) voor 12.00 uur moet de lijst zijn goedgekeurd door de docent. Indien de lijst in week 3 niet is ingeleverd en/of indien de lijst niet is goedgekeurd in week 5 krijgt de leerling een 1.0 voor het examen.

De docent maakt een afspraak voor het mondeling schoolexamen met de leerling waarbij de details voor beiden inzichtelijk zijn. De leerling dient vijf minuten vóór aanvang van het examen bij het examenlokaal aanwezig te zijn.

Als een leerling met een geldige reden te laat op het mondeling verschijnt, gaat het mondeling op dat moment niet door. De leerling dient zich daarna bij de teamleider te melden. Als de teamleider van mening is dat een leerling inderdaad een geldige reden had om te laat te komen, wordt er in overleg met de docent een nieuwe afspraak voor het mondeling gemaakt. Als een leerling zonder geldige reden te laat op het mondeling verschijnt, gaat het mondeling niet door. De leerling krijgt dan het cijfer 1.0.

Als een docent constateert dat een leerling een bepaald boek niet heeft gelezen, zal hij de leerling daarmee confronteren. Het niet-gelezen boek wordt gekwalificeerd met het cijfer 1.0. Als een tweede keer blijkt dat een boek niet is gelezen, stopt de docent met het mondeling examen. De leerling krijgt dan het cijfer 1.0 voor het hele examen. De teamleider wordt hiervan op de hoogte gesteld.

In bijzondere gevallen te beoordelen door de docent en teamleider kan een collega als bijzitter aan de examinator worden toegevoegd.

Aanvullende regelgeving debat 5 havo of speech 6 vwo Nederlands

De debatten of speeches moeten voldoen aan de eisen, zoals die zijn geformuleerd in het stuk 'Aanpak voor het voeren van een debat' c.q. 'Aanpak voor het houden van een speech' zoals dat jaarlijks wordt vastgesteld door de sectie Nederlands en aan alle leerlingen van de betreffende klassen in Wikiwijs via de studiewijzer van SOMToday wordt aangereikt. Over zaken waarin het reglement, het stuk 'Aanpak voor het voeren van een debat', het stuk 'Aanpak voor het houden van een speech' of dit reglement niet voorziet, beslist de sectie Nederlands in onderling overleg.

De docent maakt uiterlijk één week vóór de aanvang van het eerste debat of de eerste speech aan de leerlingen het tijdschema van alle debatgroepen en jurygroepen c.q. speechduo's in de les bekend.

Aanvullende regelgeving mondeling schoolexamen Engels

- Het leesdossier bestaat voor havo uit boeken van de aangereikte boekenlijst, voor vwo vijf boeken uit de boekenlijst Engels gepubliceerd op Wikiwijs.
- Er dient een literatuurlijst (getypt op A4-formaat) met daarop naam van de schrijver, titel van het werk, jaar van eerste uitgave in volgorde van wanneer het boek behandeld e/o getoetst is in het curriculum van Engels bij de docent te worden ingeleverd. De lijst moet voldoen aan de eisen, zoals die zijn gesteld in het PTA en volgens de titels op de Literatuurlijst voor vwo op Wikiwijs.
- Voor het vwo geldt dat de lijst uiterlijk in week 7 (vrijdag 12.00 uur) moet zijn ingeleverd. De docent krijgt één week om de lijst goed te keuren. Indien de lijst niet wordt goedgekeurd, moet de leerling de lijst aanpassen. De docent laat dit weten in week 8 (voor de herfstvakantie). Indien de lijst niet is ingeleverd in de aangewezen week en goedgekeurd is in de aangewezen week, krijgt de leerling een 1.0 voor het examen.
- Voor havo geldt dat de boekenlijst (2 boeken + de klassikaal gelezen korte verhalen) is ingeleverd in week 7 (vrijdag 12.00 uur) via het inleverbakje in SOM. Indien de lijst niet is ingeleverd in de aangewezen week, krijgt de leerling een 1.0 voor het examen.
- Bij het SE gespreksvaardigheid op **havo** dient de leerling **15 minuten** voor aanvang aanwezig te zijn.
- Als een docent constateert dat een leerling een bepaald boek niet heeft gelezen, zal hij de leerling daarmee confronteren. Het niet-gelezen boek wordt gekwalificeerd met het cijfer 1.0. en wordt meegeteld in de eindbeoordeling voor 50% van het uiteindelijke cijfer. Als een tweede keer blijkt dat een boek niet is gelezen, stopt de docent met het mondeling examen. De leerling krijgt dan het cijfer 1.0 voor het hele examen. De teamleider wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- In bijzondere gevallen te beoordelen door de docent en teamleider kan een collega als bijzitter aan de examinerator worden toegevoegd.

2b. Inleverregeling voor praktische opdrachten en handelingsdelen

Praktische opdrachten

In het PTA staat bij praktische opdrachten een inleverweek vermeld.

Indien de praktische opdracht (p.o.) op papier moet worden ingeleverd, moet die uiterlijk op de vrijdag in die week, om 16.00 uur, persoonlijk bij de docent, of, indien de docent afwezig is, bij de balie, ingeleverd zijn.

Indien de p.o. digitaal, bijv. via SOMtoday moet worden ingeleverd, geldt 24.00 uur van de betreffende vrijdag als deadline.

Bij niet inleveren op of vóór deze tijd, zal de teamleider het cijfer 1 (of een O (= onvoldoende) in geval van letterbeoordeling) toekennen.

Alleen in bijzondere gevallen kan van de inleverdatum worden afgeweken. Dit is ter beoordeling van de teamleider, in overleg met de docent. Bijzondere omstandigheden moeten altijd voor de inleverdatum bekend zijn bij de teamleider. Een kortdurende ziekte, of ziekte op de inleverdatum, is geen reden voor uitstel.

Een praktische opdracht is een toets. Binnen de regels mag deze dus worden herkanst. Zie voor de procedure paragraaf 1a: Schoolexamenherkansingsregeling. Belangrijk: een herkansing voor een praktische opdracht vraagt men, net als iedere andere herkansing, aan bij de teamleider en niet bij de vakdocent.

Indien een praktische opdracht een groepsopdracht betreft, dan is elk van de leden van de groep persoonlijk verantwoordelijk voor het tijdig, volledig en correct inleveren van deze praktische opdracht.

Opmerking:

De docent is verplicht tijdig, d.w.z. minimaal vier lesweken vóór de inleverweek, de leerlingen te informeren over de inhoud van de praktische opdracht.

Handelingsdelen

Ook hiervoor staat een inleverdatum in het PTA vermeld. Bij niet inleveren op de afgesproken datum en/of les van een handelingsdeel informeert de docent de teamleider en de mentor.

De leerling kan verplicht worden op school zijn handelingsdeel in orde te maken, bijvoorbeeld op rapportvergaderdagen of in de laatste schoolweek.

Indien aan het einde van het schooljaar handelingsdelen ontbreken kan de leerling niet worden bevorderd.

Handelingsdelen kan men niet herkansen. Wel kan men -als het resultaat nog niet “naar behoren” is- verplicht worden het handelingsdeel zodanig bij te werken dat het resultaat “naar behoren” is.

2c. Regeling profielwerkstuk

De procedure rondom de totstandkoming van het cijfer voor het profielwerkstuk 5H/6V staat omschreven in het boekje *Profielwerkstuk 5 havo / 6 vwo Leerlingenboekje 2020-2021 (te vinden op Communicatie TBL-PWS)*.

Indien een leerling zich niet kan vinden in een deelbeoordeling door de begeleider, gaat een leerling in gesprek met de begeleider. Indien dit gesprek nog steeds niet leidt tot consensus, dan kan tot maximaal **drie werkdagen** na het betreffende beoordelingsmoment schriftelijk bezwaar worden aangetekend bij de begeleider én de betreffende teamleider van de leerling.

De teamleider beoordeelt of de klacht van de leerling gegrond is en beslist binnen twee weken over het vervolgtraject. Zijn beslissing wordt **schriftelijk** medegedeeld aan leerling, begeleider én ouders. Te denken valt bijvoorbeeld aan een tweede beoordeling door een andere docent van hetzelfde vakgebied. In dat laatste geval telt **altijd** de tweede beoordeling.

2d. Regeling meerdere kunstvakken

Indien een leerling twee of meer kunstvakken in het vakkenpakket heeft opgenomen, volgt hij maar één keer het deelvak Kunst-algemeen. Ter compensatie is de leerling verplicht een extra opdracht te maken met een totale studielast van 160 uur op het vwo en 120 uur op het havo. De opdracht wordt gemaakt voor het ‘tweede’ (of ‘derde’) kunstvak en beoordeeld door de docent van dit vak. De beoordeling moet voldoende of goed zijn en uiterlijk voor de start van het CSE bekend zijn.

Hoofdstuk X   Regeling profiel-, vakken- en niveaukeuze

3a. Regeling wijzigingen in vakkenpakket/profiel

De leerling geeft in het derde leerjaar zijn definitieve vakkenkeuze op aan de decaan in het voorjaar. De exacte datum staat in de jaarplanning van school. Voor wijzigingen na die datum, maar voor de laatste rapportvergadering van het derde leerjaar, overlegt de leerling met de decaan. Deze vraagt allereerst aan de roostermaker of de wijziging nog inpasbaar is en voert vervolgens de wijziging in keuze door.

Een profiel- of vakkenwijziging is in principe na de kerst van het vierde leerjaar **niet** meer mogelijk.

Bij een tegenvallend eerste rapport gaan mentor en leerling (en eventueel ouders en decaan) in gesprek over de juistheid van de eerder gemaakte keuze voor profiel en vakkenpakket en over de alternatieve keuzes.

In uitzonderlijke gevallen kan het leerlingen door de schoolleiding worden toegestaan om over te stappen van profiel of vak ná kerst in het vierde leerjaar. In dat geval kan worden gevraagd extern, dat wil zeggen **buiten** de school, een bewijs van instroomniveau voor het nieuw gekozen vak te halen en dat aan de school te overleggen.

3b. Regeling extra vak(-ken)

Wanneer een leerling één of meer extra vakken wil volgen, dan kan dat, op voorwaarde dat de laatste rapportvergadering van het derde leerjaar toestemming geeft én de roostermaker het vak kan inpassen in de reeds geformeerde clusters en het rooster. Daarbij mag een keuze voor een extra vak nooit leiden tot een extra lesgroep voor het betreffende vak. Dit is ook van toepassing op de volgende leerjaren. Een keuze voor een extra vak geschiedt tegelijk met de definitieve vakkenkeuze in het derde leerjaar. Het kunnen volgen van een extra vak wordt ieder schooljaar opnieuw bekeken.

Een leerling volgt een extra vak in principe voor de rest van zijn schoolcarrière, met een minimum van één schooljaar. Een leerling geeft in het laatste geval na de laatste toetsweek, maar voor de rapportvergadering van de betreffende jaarlaag bij de decaan aan waarom hij wil stoppen met het betreffende vak.

Wanneer er bijzondere redenen zijn voor een leerling om het door hem gekozen extra vak in de loop van het schooljaar niet meer te willen volgen, bijvoorbeeld bij gebleken tijdgebrek voor andere vakken, dan zijn er twee **strikte** momenten waarop een leerling bij de decaan kan aangeven dat hij het vak niet meer wenst te volgen: direct ná de eerste toetsweek, voor de rapportvergadering van de betreffende jaarlaag en direct ná de tweede toetsweek, voor de rapportvergadering van de betreffende jaarlaag. Alleen wanneer de rapportvergadering positief stemt over het stoppen met het extra vak, wordt dit de leerling toegestaan. In alle andere gevallen houdt de leerling het vak.

Een extra vak staat dus **altijd** op het rapport van de betreffende periode en wordt derhalve meegenomen in de besluitvorming van de rapportvergadering, ook daar waar het de bevordering naar een volgend leerjaar betreft.

3c. Regeling vrijstelling Frans/Duits vwo-atheneum

Op basis van artikel 26 e van het Inrichtingsbesluit WVO kan de schoolleiding besluiten leerlingen van het vwo -atheneum die voldoen aan de eisen van lid 4 a (de leerling heeft een stoonis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoonis die effect heeft op taal) of lid 4b (de leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal) vrijstelling te verlenen voor het verplicht volgen van Frans of Duits in het gemeenschappelijk deel, en toestaan deze taal te vervangen door een ander vak van minimaal 440 studielasturen.

De schoolleiding beschouwt leerlingen die in het buitenland (een deel van) hun onderwijs hebben genoten en daardoor geen onderwijs in de basis van de Franse of Duitse taal hebben gehad, óók als leerlingen die op basis van lid 4 b een vrijstelling kunnen krijgen voor het verplicht volgen van Frans of Duits in het gemeenschappelijk deel.

Wanneer een leerling met een natuurprofiel overduidelijke capaciteiten en prestaties op niveau voor de exacte vakken heeft en de tweede moderne vreemde taal naast Engels een onoverkomelijke belemmering vormt voor het behalen van een vwo-diploma, kan de schoolleiding overwegen een leerling vrijstelling te verlenen voor de tweede moderne vreemde taal. Dit op basis van artikel 26^e, lid 4c. Dit gebeurt op voordracht van de teamleider en na gedegen onderzoek in het derde trimester van klas 3 en advies van alle betrokken vakdocenten en het zorgteam.

3d. Regeling vakken volgen op hoger niveau of hoger leerjaar

Wanneer een leerling ambities heeft om een vak op een hoger onderwijsniveau te volgen of in een hoger leerjaar dan het zijne, dan geeft hij die wens aan bij de decaan. Deze onderzoekt of de wens inhoudelijk uitvoerbaar is, door overleg met vakdocent, mentor en teamleider.

Bij het samenstellen van het rooster wordt GEEN rekening gehouden met deze wens. Het kunnen volgen van een vak op een hoger niveau of in een hoger leerjaar is maatwerk op basis van de bestaande roosters. Het volgt daarin dezelfde procedure als het volgen van een extra vak, zoals beschreven in lid 3b.

Hoofdstuk XI Bevorderingsnormen

4.1. bevordering 4 → 5 havo

Een leerling is bevorderbaar naar 5 havo indien:

- het eindrapport maximaal twee minpunten (1x een 4 of 2x een 5) heeft
én het vak LO met een voldoende is afgerond
én de onderdelen van het PTA voor LOB met minimaal een voldoende zijn afgerond **én** er voor de vakken Nederlands, Engels, Wiskunde-A of -B ten hoogste 1x een 5 is gescoord
én alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd
 OF
- het eindrapport drie minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**) en het gemiddelde van alle rapportcijfers ten minste 6,0 bedraagt
én het vak LO met een voldoende is afgerond
én de onderdelen van het PTA voor LOB met minimaal een voldoende zijn afgerond
én er voor de vakken Nederlands, Engels, Wiskunde A of B ten hoogste 1x een 5 is gescoord
én alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.

Een leerling wordt besproken indien:

- het eindrapport drie minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**) en het gemiddelde van alle rapportcijfers minder dan 6,0 bedraagt;
- het eindrapport vier minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**).
 EN/OF
- het vak LO met een onvoldoende is afgerond.
 EN/OF
- er voor de vakken Nederlands, Engels, Wiskunde-A of -B 1x een 4 of 2x een 5 is gescoord
 EN/OF
- niet alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.
 EN/OF
- niet alle onderdelen van het PTA LOB met een voldoende zijn afgerond.

Een leerling is afgewezen in alle andere gevallen.

N.B.

- Voor alle vakken m.u.v. LOB en LO wordt een cijfer gegeven.
- In alle gevallen van bevordering geldt de voorwaarde dat het vak LO met een voldoende is afgesloten en dat alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.
- De cijfers voor de vakken CKV en LE zijn in 4 havo de enige onderdelen van het combinatiecijfer dat in 5 havo met MA en het PWS gemiddeld wordt tot het *combinatiecijfer*.
- Op het eindrapport worden alleen hele cijfers gegeven.
- Leerlingen die besproken worden, krijgen van de docentenvergadering een bindend advies voor bevordering, doublure of afstroom naar een lager niveau c.q. andere leerroute. In alle gevallen is de uitspraak van de vergadering bindend.

- Leerlingen die (uiteindelijk) worden afgewezen, krijgen van de docentenvergadering een bindend advies voor doublure of afstroom naar een lager niveau c.q. andere leerroute. In alle gevallen is de uitspraak van de vergadering bindend.
- In geval van een doublure worden alle onderdelen opnieuw getoetst. Dit geldt ook voor de reeds afgesloten vakken, tenzij naar het oordeel van de teamleider het resultaat geen risico is voor het verdere examen. Dit geldt ook bij het overdoen van het examenjaar.
- De lerarenvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

4.2 bevordering 4 → 5 vwo

Een leerling is bevorderbaar naar 5 vwo indien:

- het eindrapport maximaal twee minpunten (1x een 4 of 2x een 5) heeft **én** de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), en LO met een voldoende zijn afgerond **én** de onderdelen van het PTA voor LOB met minimaal een voldoende zijn afgerond **én** er voor de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde-A, -B of -C ten hoogste 1x een 5 is gescoord **én** alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd

OF

- het eindrapport drie minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**) en het gemiddelde van alle rapportcijfers ten minste 6,0 bedraagt **én** de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV) en LO met een voldoende zijn afgerond **én** de onderdelen van het PTA voor LOB met minimaal een voldoende zijn afgerond **én** er voor de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde-A, -B of -C ten hoogste 1x een 5 is gescoord **én** alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.

Een leerling wordt besproken indien:

- het eindrapport drie minpunten (**1x een 3 is niet toegestaan**) heeft en het gemiddelde van alle rapportcijfers minder dan 6,0 bedraagt;
- het eindrapport vier minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**).
EN/OF
- de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV) en/of LO met een onvoldoende zijn afgerond.
EN/OF
- er voor de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde-A, -B of -C 1x een 4 of 2x een 5 is gescoord
EN/OF
- niet alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.
EN/OF
- niet alle onderdelen van het PTA LOB met een voldoende zijn afgerond.

Een leerling is afgewezen in alle andere gevallen.

N.B.

- Voor alle vakken m.u.v. LOB, MCAV en LO wordt een cijfer gegeven.
- In alle gevallen van bevordering geldt de voorwaarde dat voor de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), LOB en LO een voldoende is behaald en dat alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.
- De cijfers voor de vakken CKV (*alleen voor atheneum*), LE en MA worden op het eindrapport gemiddeld tot het zogenaamde *combinatiecijfer*

- Op het eindrapport worden alleen hele cijfers gegeven.
- Leerlingen die besproken worden, krijgen van de docentenvergadering een bindend advies voor bevordering, doublure of afstroom naar een lager niveau c.q. andere leerroute. In alle gevallen is de uitspraak van de vergadering bindend.
- Leerlingen die (uiteindelijk) worden afgewezen, krijgen van de docentenvergadering een bindend advies voor doublure of afstroom naar een lager niveau c.q. andere leerroute. In alle gevallen is de uitspraak van de vergadering bindend.
- In geval van een doublure worden alle onderdelen opnieuw getoetst. Dit geldt ook voor de reeds afgesloten vakken, tenzij naar het oordeel van de teamleider het resultaat geen risico is voor het verdere examen.
- De lerarenvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

4.3 bevordering 5 → 6 vwo

Een leerling is bevorderbaar naar 6 vwo indien:

- het eindrapport maximaal twee minpunten (1x een 4 of 2x een 5) heeft **én** de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), LO **én** de onderdelen van het PTA voor LOB met minimaal een voldoende zijn afgerond **én** er voor de vakken Nederlands, Engels, Wiskunde-A, -B of -C ten hoogste 1x een 5 is gescoord **én** alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd
OF
- het eindrapport drie minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**) en het gemiddelde van alle rapportcijfers ten minste 6,0 bedraagt **én** de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), en LO met een voldoende zijn afgerond **én** de onderdelen van het PTA voor LOB met minimaal een voldoende zijn afgerond **én** er voor de vakken Nederlands, Engels, Wiskunde-A, -B of -C ten hoogste 1x een 5 is gescoord **én** alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.

Een leerling wordt besproken indien:

- het eindrapport drie minpunten (**1x een 3 is niet toegestaan**) heeft en het gemiddelde van alle rapportcijfers minder dan 6,0 bedraagt;
- het eindrapport vier minpunten heeft (**1x een 3 is niet toegestaan**).
EN/OF
- de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), en/of LO met een onvoldoende zijn afgerond.
EN/OF
- er voor de vakken Nederlands, Engels, Wiskunde-A, -B of -C 1x een 4 of 2x een 5 is gescoord
EN/OF
- niet alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.
EN/OF
- niet alle onderdelen van het PTA LOB met een voldoende zijn afgerond.

Een leerling is afgewezen in alle andere gevallen.

N.B.

- Voor alle vakken m.u.v. Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), LOB en LO wordt een cijfer gegeven.
- In alle gevallen van bevordering geldt de voorwaarde dat de vakken Masterclass Academische Voorbereiding (MCAV), LOB en LO met een voldoende zijn afgesloten en dat alle handelingsdelen naar behoren zijn uitgevoerd en door de docent zijn goedgekeurd.
- In 6 vwo worden Maatschappijleer, Levo en PWS (en CKV voor de atheneum leerlingen) gemiddeld tot het *combinatiecijfer*.
- Op het eindrapport worden alleen hele cijfers gegeven.
- Leerlingen die besproken worden, krijgen van de docentenvergadering een bindend advies voor bevordering, doublure of afstroom naar een lager niveau c.q. andere leerroute. In alle gevallen is de uitspraak van de vergadering bindend.
- Leerlingen die (uiteindelijk) worden afgewezen, krijgen van de docentenvergadering een bindend advies voor doublure of afstroom naar een lager niveau c.q. andere leerroute. In alle gevallen is de uitspraak van de vergadering bindend.
- In geval van een doublure worden alle onderdelen opnieuw getoetst. Dit geldt ook voor de reeds afgesloten vakken, tenzij naar het oordeel van de teamleider het resultaat geen risico is voor het verdere examen. Dit geldt ook bij het overdoen van het examenjaar.
- De lerarenvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

Hoofdstuk XII Overstapregelingen

5.1.1 Overstapregeling 5 havo → 5 vwo, voor leerlingen die NIET hebben deelgenomen aan het doorstroomprogramma

Hieronder worden de algemene voorwaarden beschreven voor de overstap van 5 havo naar 5 vwo

1. Het profiel

In 5 vwo wordt hetzelfde profiel gevolgd als in 5 havo, met de volgende eis dat een leerling die in 5 havo het CM-profiel volgde, Wiskunde-A **moet** hebben gevolgd in het vrije deel.

2. Plaats op 5 vwo

Omdat je niet hebt deelgenomen, wordt er geen plek voor je gereserveerd in 5vwo. Na de derde rapportvergadering is pas duidelijk of er voor de leerling een plek is op 5 vwo binnen het gewenste profiel.

3. Adviesgesprek na de examenuitslag

Door de ontvangende teamleider vwo worden de punten en prognoses opgevraagd bij de toeleverende havo-afdeling. De punten en prognoses kunnen aanleiding zijn om een leerling uit te nodigen voor een adviesgesprek. Dit gesprek vindt plaats na de examenuitslag en voor de derde rapportvergadering. Bij dit adviesgesprek zijn leden van de toelatingscommissie aanwezig.

Verder gelden de volgende regels:

- Aanmelding voor de overstap naar 5 vwo moet gedaan worden bij de decaan.
- Per leerling wordt bekeken welke stof ingehaald moet worden en of dit haalbaar is. Dat kan gaan om SE-toetsen uit 4 vwo, maar ook om hele vakken.

- Een leerling wordt vrijgesteld van de vakken LE, CKV en Maatschappijleer. Het *combinatiecijfer* bestaat dus enkel uit het PWS, dat op vwo ofwel geheel opnieuw uitgevoerd wordt, ofwel bestaat uit een uitbreiding en verdieping van het op havo uitgevoerde PWS (inclusief ethische paragraaf).
- Indien de leerling geen extra vak heeft gevolgd op 5 havo, of een extra vak dat niet het benodigde 8e examenvak kan vormen binnen het vakkenpakket op vwo, dient hij in de periode tussen het CSE en de zomervakantie één examenvak in te halen, dan wel bij te werken. Dat vak wordt in overleg met de decaan bepaald, conform de verplichte samenstelling van het gemeenschappelijke en profieldeel op het vwo en is afhankelijk van het vakkenaanbod en de door de school toegestane combinaties.

De toelatingscommissie bestaat uit de teamleider bovenbouw atheneum, de decaan vwo, de teamleider havo en de decaan havo plus de mentor van de leerling. De commissie is gerechtigd in voorkomende gevallen een afwijkende beslissing te nemen.

In 5 vwo zullen de mentoren en teamleider de prestaties van de doorstroomleerlingen monitoren. Leerlingen die zich niet aan de schoolregels houden (op tijd aanwezig zijn en geen verzuim) óf bij het tweede rapport een bespreek- of afgewezen rapport hebben, krijgen een (bindend) advies om na het 5^e schooljaar door te stromen naar het HBO.

5.1.2 Overstapregeling 5 havo Doorstroomprogramma → 5 vwo

Deze regeling geldt alleen voor leerlingen die vanaf het begin van 5 havo het doorstroomprogramma onder leiding van de doorstroom-coördinator hebben gevolgd.

Er zal worden gekeken naar twee onderdelen met elk voorwaarden waaraan voldaan dient te worden.

1. De profielnorm:

In 5 vwo wordt hetzelfde profiel gevolgd als in 5 havo, met de volgende eis dat een leerling die in 5 havo het CM-profiel volgde, Wiskunde-A **moet** hebben gevolgd in het vrije deel. Daarnaast zal de leerling zijn pakket moeten aanvullen met een extra examenvak indien nodig (nog geen extra vak gevolgd op havo) of een vak moeten inhalen, indien het vakkenpakket zoals gevolgd op het havo niet mogelijk is op het vwo. Dit vak wordt in overleg met de decaan vastgesteld binnen het doorstroomprogramma.

2. De puntennorm:

Over de hele lijst, d.w.z. voor de vakken die op de eindlijst een cijfer als eindwaardering hebben, geldt het volgende:
Wanneer er een gemiddelde is gehaald onder de 6,5 dan volgt een gesprek met leerling, ouders, decaan en doorstroom-coördinator. Van dit gesprek zal formeel een verslag worden gemaakt. School kan hierbij de zorg uitspreken over de slagingskans op 5 vwo. Desalniettemin blijft de keus om te starten op 5 vwo aan de leerling.

Daarnaast liggen de adviezen:

Vooraf brengen de vakken die op de eindlijst vermeld staan een advies uit over de haalbaarheid en geven tips & aandachtspunten m.b.t. de mogelijkheden van de leerling in 5 en 6 atheneum.

Plek op 5 vwo

Voor alle leerlingen die zich hebben aangemeld voor het doorstroomtraject wordt een plek gereserveerd op 5 vwo.

Verder gelden de volgende regels:

- De leerling die een overstap na 5 havo overweegt via het doorstroomprogramma, moet zich aan het eind van 4 havo melden bij de doorstroom-coördinator (via het eindgesprek met de mentor).

- Een leerling wordt vrijgesteld van de vakken LE, CKV en Maatschappijleer. Het *combinatiecijfer* bestaat dus enkel uit het PWS, dat op vwo ofwel geheel opnieuw uitgevoerd wordt, ofwel bestaat uit een uitbreiding en verdieping van het op havo uitgevoerde PWS (inclusief een nieuwe, voldoende bevonden ethische paragraaf).

De toelatingscommissie bestaat uit de teamleider bovenbouw havo, de doorstroomcoördinator, de decaan havo plus de mentor van de leerling. De commissie is gerechtigd, bijvoorbeeld op advies van de examenvergadering 5H, in voorkomende gevallen een afwijkende beslissing te nemen.

In 5 vwo zullen de mentoren en teamleider de prestaties van de doorstroomleerlingen monitoren. Leerlingen die zich niet aan de schoolregels houden (op tijd aanwezig zijn en geen onwettig verzuim) óf bij het tweede rapport een bespreek- of afgewezen rapport hebben, krijgen een (bindend) advies om na het 5^e schooljaar door te stromen naar het HBO.

5.2 Overstapregeling 4 vwo → 4 havo

Wanneer een leerling **moet** overstappen, vanwege onvoldoende resultaten om, na een eerdere doublure op dat leerjaar, bevorderd te worden of wanneer doublure niet wordt toegestaan door de rapportvergadering, geldt onderstaande regeling.

Wanneer een leerling **wil** overstappen, maar daartoe niet genoodzaakt wordt vanwege zijn resultaten, richt hij een verzoek tot overstap aan de schoolleiding, met de achterliggende argumenten. Een leerling kan alleen van deze regeling gebruik maken, indien op het laatste rapport van het schooljaar voor alle vakken een voldoende werkhouding is gegeven door de vakdocenten. De rapportvergadering beslist in ieder geval tot het wel of niet toestaan van de overstap.

Uitgangspunt is de cijferlijst bij de overgang van 3 vwo naar 4 vwo. Daarop worden de overgangsnormen van 3 vwo naar 4 havo toegepast. (zie website school; 'bevorderingsnormen')

Een leerling kan vrijstelling worden verleend door de teamleider voor de vakken LE en Maatschappijleer indien het resultaat zodanig is dat dit een positieve bijdrage levert aan (de compensatiemogelijkheid van) het combinatiecijfer.

NB: De lerarenvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

5.3 Overstapregeling 5 vwo → 5 havo

Wanneer een leerling **moet** overstappen, vanwege onvoldoende resultaten om, na een eerdere doublure op dat leerjaar, bevorderd te worden of wanneer doublure niet wordt toegestaan door de rapportvergadering, geldt onderstaande regeling.

Wanneer een leerling **wil** overstappen, maar daartoe niet genoodzaakt wordt vanwege zijn resultaten, richt hij een verzoek tot overstap aan de schoolleiding, met de achterliggende argumenten. Een leerling kan alleen van deze regeling gebruik maken, indien op het laatste rapport van het schooljaar voor alle vakken een voldoende werkhouding is gegeven door de vakdocenten. De rapportvergadering beslist in ieder geval tot het wel of niet toestaan van de overstap.

Uitgangspunt is de cijferlijst van 5 vwo. Er zal worden gekeken naar twee onderdelen met elk voorwaarden waaraan voldaan dient te worden.

1. Het profiel:

In 5 havo wordt hetzelfde profiel gevolgd als in 5 vwo, met de volgende bijzonderheden:

- een leerling hoeft in 5 havo één vak minder te volgen, aangezien Frans of Duits niet in het gemeenschappelijk deel zitten;
  - * voor 5 atheneumleerlingen betekent het dat Frans of Duits komt te vervallen, dan wel een ander vak uit het profieldeel (indien mogelijk) of vrije deel kan vervangen, om zo de kans op slagen zo groot mogelijk te maken;

- * voor 5 gymnasiumleerlingen vervalt het vak Grieks of Latijn. Een 5 gymnasiumleerling met Latijn of Grieks als profielvak (CM) of als vak in het vrije deel, dient een ander vak te kiezen en voor aanvang van 5 havo te hebben ingehaald;
- * Een leerling kan vrijstelling worden verleend door de teamleider voor het vak Maatschappijleer indien het resultaat zodanig is dat dit een positieve bijdrage levert aan (de compensatiemogelijkheid van) het combinatiecijfer.

2. De puntennorm:

De leerling moet voldoen aan de overgangsnormen 4 havo > 5 havo – na omrekening (zie onder).

Verder gelden de volgende regels:

- de leerling die een overstap naar 5 havo overweegt, of aan wie in de rapportvergadering van maart/april een 5 havo advies is gegeven, meldt zich direct na het tweede rapport bij de decaan van het vwo;
- de leerling die na de rapportvergadering aan het einde van het schooljaar geen andere mogelijkheid op onze school heeft dan 5 havo, meldt zich direct na de rapportvergadering bij de decaan van het vwo. Deze leerlingen kan geen plaats in 5 havo gegarandeerd worden;
- cijfers uit 4/5 vwo die grotendeels dezelfde stof omvatten als de schoolexamens uit 4 havo worden meegenomen omgerekend (zie onder). Overige SE-toetsen uit 4 havo moeten worden ingehaald;
- per leerling wordt bekeken welke stof ingehaald moet worden en of dit haalbaar is. Dat kan gaan om SE-toetsen uit 4 havo, maar ook om hele vakken;
- de lerarenvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

1.0	2.8	2.0	3.6	3.0	4.4	4.0	5.2	5.0	6.0	6.0	6.8	7.0	7.6	8.0	8.4	9.0	9.2
1.1	2.9	2.1	3.7	3.1	4.5	4.1	5.3	5.1	6.1	6.1	6.9	7.1	7.7	8.1	8.5	9.1	9.3
1.2	3.0	2.2	3.8	3.2	4.6	4.2	5.4	5.2	6.2	6.2	7.0	7.2	7.8	8.2	8.6	9.2	9.4
1.3	3.0	2.3	3.8	3.3	4.6	4.3	5.4	5.3	6.2	6.3	7.0	7.3	7.8	8.3	8.6	9.3	9.4
1.4	3.1	2.4	3.9	3.4	4.7	4.4	5.5	5.4	6.3	6.4	7.1	7.4	7.9	8.4	8.7	9.4	9.5
1.5	3.2	2.5	4.0	3.5	4.8	4.5	5.6	5.5	6.4	6.5	7.2	7.5	8.0	8.5	8.8	9.5	9.6
1.6	3.3	2.6	4.1	3.6	4.9	4.6	5.7	5.6	6.5	6.6	7.3	7.6	8.1	8.6	8.9	9.6	9.7
1.7	3.4	2.7	4.2	3.7	5.0	4.7	5.8	5.7	6.6	6.7	7.4	7.7	8.2	8.7	9.0	9.7	9.8
1.8	3.4	2.8	4.2	3.8	5.0	4.8	5.8	5.8	6.6	6.8	7.4	7.8	8.2	8.8	9.0	9.8	9.8
1.9	3.5	2.9	4.3	3.9	5.1	4.9	5.9	5.9	6.7	6.9	7.5	7.9	8.3	8.9	9.1	9.9	9.9